

MIASTO
STOŁECZNE
WARSZAWA

odkryj siłę
społeczności **cal.**

Standard usług opiekuńczych i specjalistycznych dla rodzin z dziećmi

Warszawa 2021

Projekt „Praski kokon” realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Wprowadzenie

Prace nad standaryzacją usług opiekuńczych i specjalistycznych dla rodzin z dziećmi zostały podjęte w ramach Projektu pn. „Praski kokon” realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego¹.

Podstawa prawna

Standard usług opiekuńczych i specjalistycznych dla rodzin z dziećmi, został opracowany na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej².

Praca z rodziną, zgodnie z art. 8 ust. 2 pkt. 1 wyżej wskazanej ustawy, jest jedną z form wspierania rodziny. Z art. 10 ust. 1 wymienionej ustawy wynika, że pracę z rodziną organizuje gmina lub podmiot niepubliczny, któremu gmina zleciła realizację tego zadania. Gmina wykonując samodzielnie zadania wskazuje jednostkę organizacyjną, która te zadania będzie realizowała.

W m.st. Warszawie zadania z zakresu organizacji pracy z rodziną zostały przekazane ośrodkom pomocy społecznej m.st. Warszawy na podstawie uchwały nr XXIX/918/2008 Rady m.st. Warszawy z dnia 17 kwietnia 2008 r. w sprawie nadania statutów ośrodkom pomocy społecznej m.st. Warszawy³.

Zgodnie z wyżej wymienią uchwałą ośrodki pomocy społecznej m.st. Warszawy organizują pracę z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, które zamieszkują na terenie dzielnicy, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji.

W myśl art. 10 ust. 3 przywołanej ustawy, praca z rodziną jest prowadzona w szczególności w formie: *konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, terapii i mediacji, usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych, pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego, organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych dalej „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”*. Jak wynika z przedstawionego zapisu, jest to katalog otwarty, który daje możliwość kreowania innych niż wymienione usługi.

¹ <http://europa.um.warszawa.pl/projekty-miejskie/praski-kokon>, dostęp: 29.10.2019 r.

² Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tj.: Dz. U. z 2018 r. poz. 998, 1076, 1544, 2245, z 2019 r. poz. 730, 924.

³ Zmiany tekstu wymienionej uchwały zostały ogłoszone w Dz. Urz. Woj. Maz. z 2008 r. Nr 218, poz. 9284, z 2009 r. Nr 168, poz. 4883 i Nr 213, poz. 6857, z 2010 r. Nr 79, poz. 1243, z 2011 r. Nr 239, poz. 8501, z 2012 r. poz. 3568, 4741, 6538 i 7305, z 2013 r. poz. 12864 oraz z 2014 r. poz. 6139, z 2016 r. poz. 11801, z 2018 r. poz. 7047.

Ustawodawca w żaden sposób nie precyzuje, w jakim zakresie powyższe świadczenia mają być udzielane, zostawiając w tym zakresie wybór gminie.

Pomoc rodzinie w formie konsultacji, poradnictwa, terapii, mediacji i pomocy prawnej nie budzi wątpliwości interpretacyjnych. Wątpliwości takie pojawiają się u realizatorów w odniesieniu do usług opiekuńczych i specjalistycznych. Dotyczą one definicji usług oraz sposobu przyznawania świadczeń.

W literaturze przedmiotu⁴ wskazuje się, że w odniesieniu do definicji przez analogię mogą mieć zastosowanie niektóre przepisy ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁵ oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych⁶.

Do usług, które można świadczyć na rzecz rodzin z dziećmi, zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej oraz rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, zalicza się np.: *wspieranie i pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc w gospodarowaniu pieniędzmi (nauka planowania budżetu, asystowanie przy ponoszeniu wydatków, pomoc w uzyskaniu ulg w opłatach, zwiększanie umiejętności gospodarowania własnym budżetem oraz usamodzielnianie finansowe), pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, pomoc mieszkaniową, wspólne organizowanie i spędzanie czasu wolnego*⁷.

Wskazówkę do zdefiniowania usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych, w myśl literatury przedmiotu, stanowić może ustawa o pomocy społecznej.

Art. 36 pkt. 2 lit. l i m ustawy o pomocy społecznej, jako jedno ze świadczeń pomocy społecznej, wymienia usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia i w rodzinnych domach pomocy oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane w miejscu zamieszkania i ośrodkach wsparcia⁸.

Zgodnie z art. 50 ust. 3 i 4 ustawy o pomocy społecznej usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Z kolei

⁴ Por. S. Nitecki, A. Wilk, *Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Komentarz*, Wolters Kluwer, Warszawa 2016, *Komentarz do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – art. 9 i 10*, <http://wartowiedziec.org/index.php/polityka-spoleczna/prawo-i-zarzadzanie/8268-komentarz-do-ustawy-o-wspieraniu-rodziny-i-systemie-pieczy-zastpczej-art-9-i-10>, dostęp: 29.10.2019 r., B. Królak, M. Rączka, *Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Komentarz*, Wolters Kluwer, Warszawa 2017, K. Tryniszewska, *Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Komentarz*, Wolters Kluwer, Warszawa 2015.

⁵ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, Dz. U. z 2019 r. poz. 1507, 1622, 1690, 181.

⁶ Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, Dz.U. 2005 nr 189 poz. 1598.

⁷ <http://wartowiedziec.org/index.php/polityka-spoleczna/prawo-i-zarzadzanie/8268-komentarz-do-ustawy-o-wspieraniu-rodziny-i-systemie-pieczy-zastpczej-art-9-i-10>, dostęp: 29.10.2019 r.

⁸ K. Tryniszewska, dz. cyt., s. 65.

specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym⁹.

Wywodząc z powyższego można przyjąć, w myśl przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, że usługi opiekuńcze i specjalistyczne dla rodzin z dziećmi przyznawane są rodzinie przeżywającej problemy opiekuńczo-wychowawcze. Przy czym usługi opiekuńcze służą zaspokajaniu codziennych potrzeb, a usługi specjalistyczne świadczone są z uwagi na specyficzne potrzeby rozwojowe dziecka.

W komentarzach do ustawy zwraca się uwagę, że formy pracy z rodziną, realizowane na podstawie przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przejawiają się w niewładczych formach działania administracji publicznej i nie są przyznawane na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

Autorzy komentarzy do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zajmują zbieżne z powyższym stanowisko w odniesieniu do większości form pracy z rodziną.

Wyjątkiem są tu usługi opiekuńcze i specjalistyczne.

Zarysowały się dwa podejścia.

Pierwsze, zgodnie z którym usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne w rozumieniu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nie powinny być przyznawane na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej, gdyż są formą pracy z rodziną, a nie formą świadczeń z pomocy społecznej¹⁰.

Drugie, zgodnie z którym świadczenie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych jest traktowane analogicznie jak *świadczenia niepieniężne z pomocy społecznej przyznawane w formie decyzji administracyjnej*¹¹. W ramach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku usług opiekuńczych i specjalistycznych *należy skupić uwagę na ich realizacji, ponieważ proces przyznawania i ustalania ewentualnej odpłatności będzie przynależał do sfery pomocy społecznej*¹².

Podobne stanowisko, jak w pierwszym z wymienionych podejść, zaprezentowane zostało w opinii prawnej z dnia 25 listopada 2019 r, wydanej przez Biuro Prawne m.st. Warszawy¹³. Zgodnie z tym stanowiskiem ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nie przewiduje prowadzenia postępowania administracyjnego oraz wydawania decyzji

⁹ Tamże.

¹⁰ Tamże.

¹¹ S. Nitecki, A. Wilk, dz. cyt., s.86.

¹² Tamże.

¹³ *Opinia prawna w sprawie przyznawania usług opiekuńczych i specjalistycznych dla rodzin z dziećmi, o których mowa w art. 10 ust.3 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 25 listopada 2019 r.*, Biuro Prawne m.st. Warszawy.

w sprawie przyznawania rodzinie usług opiekuńczych i specjalistycznych, nie odsyła również do przepisów ustawy o pomocy społecznej o wydawaniu decyzji administracyjnych dotyczących przyznawania świadczeń z pomocy społecznej. Zatem procedura taka, przy udzielaniu usług, nie powinna być stosowana. Nie ma również podstaw do pobierania opłat za korzystanie z usług opiekuńczych i specjalistycznych przez rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze. Realizacja omawianych usług stanowi zadanie własne gminy polegające na pracy z tymi rodzinami i odbywa się przy wykorzystaniu ze środków z własnych gminy lub środków dotacyjnych pozyskanych z budżetu państwa (patrz: art. 176 ust. 3 i 197 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

Dotychczasowe doświadczenia

W opracowaniu standardu wykorzystano przede wszystkim dotychczasowe doświadczenia ośrodków pomocy społecznej (OPS) m.st. Warszawy w organizowaniu usług opiekuńczych i specjalistycznych dla rodzin z dziećmi, w tym szczególnie rodzin objętych wsparciem ze względu na diagnozowane problemy opiekuńczo-wychowawcze. W tym celu przeprowadzono konsultacje z udziałem pracowników OPS, przeanalizowano zamówienia publiczne realizowane przez wybrane OPS, zebrano i porównano dokumentację stosowaną przez OPS w związku z realizowanymi usługami.

Ponadto bazowano na dostępnych w literaturze przedmiotu komentarzach, opiniach instytucji zajmujących się polityką społeczną i instytucji kontrolujących OPS, informacjach dotyczących zamówień publicznych oraz bazach projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Standaryzacja usług jest *jednym z istotnych instrumentów racjonalizacji systemu usług społecznych oraz osiągnięcia wartości istotnych dla społeczeństwa*¹⁴. Standardy to *podstawowe wymogi, które musi spełniać dana usługa, by potrzeby społeczności były zabezpieczone i by realizacja usług rzeczywiście służyła zrównoważonemu rozwojowi społecznemu*¹⁵. Celem standaryzacji usług społecznych jest zatem zagwarantowanie odpowiedniego poziomu świadczenia usług.

Standaryzacja usług, z uwagi na jej znaczenie dla procesu profesjonalizacji świadczenia usług społecznych była przedmiotem szeregu projektów, w tym innowacyjnych, realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w latach 2007 – 2013. W ramach projektu systemowego *Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej* opracowane zostały między

¹⁴ R. Szarfenberg, *Polityka społeczna i usługi społeczne* (wersja 1.0 z 14.01.2010), Uniwersytet Warszawski, Warszawa 2010 r.

¹⁵ K. Cibor, *Standardy usług społecznych. Cele, korzyści, przykłady*, FISE Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych, Warszawa 2015 r.

innymi *Preambuła i pakiet usług pomocy i integracji społecznej dla rodziny z dziećmi*¹⁶ oraz *Standard pracy socjalnej z rodziną z dziećmi*¹⁷. Pierwszy z dokumentów odwoływał się m.in. do zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Dotychczas podejmowane inicjatywy w zakresie standaryzacji usług społecznych dotyczyły przede wszystkim standaryzacji usług w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej. Jako tzw. dobre praktyki można tu wymienić m.in. *Gdyński standard usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania*¹⁸, *Standardy usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych realizowane przez m.st. Warszawę w zakresie zadań własnych gminy*¹⁹.

W trakcie prac nad Standardem nie zidentyfikowano żadnego opracowania w formie standardu usług opiekuńczych i specjalistycznych, o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Analiza porównawcza doświadczeń niektórych warszawskich OPS oraz doświadczeń innych ośrodków w kraju wskazuje na zróżnicowane podejście w zakresie definiowania i realizowania usług opiekuńczych i specjalistycznych dla rodzin z dziećmi. Ośrodki pomocy społecznej m.st. Warszawy realizowały dotychczas usługi będące przedmiotem niniejszego standardu na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Podczas, gdy OPS w kraju przede wszystkim realizowały usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej, także wówczas gdy dotyczyły one rodzin z dziećmi.

W Warszawie występują różnice w podejściu do realizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych dla rodzin z dziećmi w poszczególnych dzielnicach. OPS w różny sposób definiują usługi, stosują inne zakresy i sposoby ich realizacji, a także różne procedury wyboru wykonawców, kontroli i monitoringu jakości. Istnieje zatem uzasadniona potrzeba wprowadzenia standardu świadczenia usług opiekuńczych i specjalistycznych w Warszawie. Na tle dotychczasowych doświadczeń niniejszy standard ze względu na zakres usług, jak i podstawę prawną można uznać za rozwiązanie innowacyjne.

Zgodność Standardu z dokumentami strategicznymi i Modelem PDB

Rozbudowa i wzbogacanie oferty systemu wsparcia rodziny w odniesieniu do usług opiekuńczych i specjalistycznych dla rodzin z dziećmi są zgodne z zapisami dokumentów

¹⁶ *Preambuła i pakiet usług pomocy i integracji społecznej dla rodziny z dziećmi*, http://www.wrzos.org.pl/projekt1.18/download/PakietUslug_rodzinazdziecmi.pdf, dostęp: 29.10.2019 r.

¹⁷ *Standard pracy socjalnej z rodziną z dziećmi*, <http://www.wrzos.org.pl/projekt1.18/index.php?id=118&m=40>, dostęp: 29.10.2019 r.

¹⁸ *Gdyński standard usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania*, wprowadzony Zarządzeniem Nr 4404/16/VII/R Prezydenta Miasta Gdyni z dnia 04 kwietnia 2016 r.

¹⁹ *Standardy usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych realizowane przez m.st. Warszawę w zakresie zadań własnych gminy*, wprowadzone Zarządzeniem Prezydenta m.st. Warszawy nr 1684/2018 z dnia 26 października 2018 roku.

strategicznych i operacyjnych m.st. Warszawy, służących wzmocnieniu działań na rzecz rodziny.

*Strategia #Warszawa2030*²⁰, cel operacyjny 2.3. Korzystamy z usług blisko domu, zakłada zapewnienie wspólnych dla całego miasta minimalnych standardów świadczonych usług publicznych. Do usług tych można zaliczyć usługi opiekuńcze i specjalistyczne dla rodzin z dziećmi.

Zgodnie z *Programem „Rodzina” na lata 2010-2020*²¹, skuteczność działań na rzecz rodziny warunkowana jest współpracą instytucji publicznych i niepublicznych świadczących usługi we wszystkich obszarach polityki społecznej (...). Jednocześnie, aby zapewnić wysoką jakość usług niezbędne jest określenie zasad i standardów ich realizacji.

Ponadto Program zakłada, że usługi na rzecz rodziny powinny być świadczone w jej najbliższym środowisku poprzez lokalne systemy wsparcia. Usługi te powinny być konstruowane w oparciu o analizę potrzeb i zasobów rodzin oraz potrzeb i zasobów środowiska lokalnego²². Podejście takie zostało uwzględnione w standardzie.

Standard jest zgodny z założeniami *Modelu PDB*. Na etapie testowania Modelu przewidziano m.in. uruchomienie, dotychczas rzadko stosowanych, a przewidzianych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, usług opiekuńczych oraz specjalistycznych dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze²³.

Założenia

Standard dotyczy usług opiekuńczych i specjalistycznych w rozumieniu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W związku z tym przyjęto, że usługi objęte Standardem to: usługi opiekuńcze i specjalistyczne. Usługi te nie są utożsamiane z usługami w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej tj. usługami opiekuńczymi i specjalistycznymi usługami opiekuńczymi.

Standard dotyczy wsparcia dla rodzin z dziećmi. **Odbiorcą usług jest rodzina ze względu na specyficzne potrzeby dziecka.** Usługi opiekuńcze są, zgodnie ze Standardem, oferowane wyłącznie tym rodzinom, które doświadczają problemów opiekuńczo-wychowawczych i jednocześnie dzieci w tych rodzinach wymagają opieki.

²⁰ *Strategia #Warszawa2030, Strategia rozwoju m.st. Warszawy do 2030 roku* przyjęta przez Radę m.st. Warszawy 10 maja 2018 r., s. 32, dostęp: <http://2030.um.warszawa.pl/strategia-warszawa2030/>.

²¹ *Program „Rodzina” na lata 2010-2020* przyjęty Uchwałą nr LXXXII/2398/2010 Rady Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 13 maja 2010r., s. 7.

²² Tamże.

²³ *PRASKI KOKON. Model przeciwdziałania dziedziczeniu biedy (Model PDB)*, s. 131, Warszawa 2017, dostęp: http://europa.um.warszawa.pl/sites/europa.um.warszawa.pl/files/praski_kokon_model_pdb.pdf.

Usługi specjalistyczne są, zgodnie ze Standardem, oferowane wyłącznie tym rodzinom, które doświadczają problemów opiekuńczo-wychowawczych i jednocześnie dzieci w tych rodzinach wymagają działań o charakterze terapeutycznym.

Usługi te uzupełniają ofertę innych podmiotów, jeśli są niedostępne lub rodzina z różnych przyczyn nie może z nich skorzystać w innej formie. Mają na tyle poprawić funkcjonowanie rodziny, aby ta mogła korzystać z poradnictwa, z terapii itp. poza usługami świadczonymi przez ośrodki pomocy społecznej.

Standard będzie testowany w ramach Projektu pn. „Praski kokon”.

1. Definicje

- 1.1. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne dla rodzin z dziećmi są formami pracy z rodziną o charakterze niepieniężnym, o których mowa w art. 10 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- 1.2. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne dla rodzin z dziećmi przyznawane są rodzinie przeżywającej problemy opiekuńczo-wychowawcze, których przyczyną jest najczęściej współwystępowanie wielu czynników takich, jak: samotne macierzyństwo, wielodzietność, uzależnienie, niepełnosprawność fizyczna i/lub intelektualna, przy jednoczesnym braku wzorców i wsparcia w rodzinie.
- 1.3. Usługi opiekuńcze przyznawane są rodzinie z dziećmi w związku z wystąpieniem sytuacji kryzysowej w tej rodzinie, a jednocześnie wpływającej/ mogącej wpłynąć negatywnie na sytuację dziecka.
- 1.4. Usługi specjalistyczne przyznawane są rodzinie, w której dziecko z uwagi na zaobserwowane zaburzenia rozwojowe, wykazuje potrzeby konsultacji specjalistycznych i terapii, np. z psychologiem, logopedą, rehabilitantem lub innym specjalistą.

2. Obszar działania (zakres przestrzenny usług)

- 2.1. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne dla rodzin z dziećmi są świadczone na rzecz rodzin zamieszkujących na terenie m.st. Warszawy. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne dla rodzin z dziećmi są realizowane na terenie danej dzielnicy m. st. Warszawy, w miejscu zamieszkania rodziny oraz w miejscach związanych z funkcjonowaniem tej rodziny w życiu społecznym, przy uwzględnieniu lokalnej infrastruktury.
- 2.2. W przypadkach szczególnie uzasadnionych sytuacją osobistą rodziny ubiegającej się o świadczenie oraz w sprawach niecierpiących zwłoki, usługi mogą być świadczone także na rzecz rodzin z dziećmi, przebywających na terenie m. st. Warszawy.
- 2.3. Rodzaj, wymiar, zakres, okres i miejsce świadczenia usług ustalany jest przez OPS indywidualnie dla każdej rodziny z dziećmi i jest determinowany potrzebami dziecka.

2.4. Przy ustalaniu rodzaju, zakresu, wymiaru, okresu i miejsca świadczenia usług uwzględnia się możliwość uzyskania wsparcia ze strony rodziny i środowiska oraz otrzymywaną już pomoc ze strony innych instytucji (w tym m.in. pomocy społecznej, systemu oświaty, systemu opieki zdrowotnej) i korzystanie z innych usług z zakresu wspierania rodziny.

3. Realizator i wykonawcy usług

3.1. Realizatorem usług opiekuńczych i specjalistycznych dla rodzin z dziećmi jest OPS.

3.2. OPS realizuje zadania z zakresu organizacji pracy z rodziną na terenie dzielnicy, która jest obszarem jego funkcjonowania.

3.3. Wykonawcą usług opiekuńczych i specjalistycznych dla rodzin z dziećmi może być OPS.

3.4. Wykonawcą usług opiekuńczych i specjalistycznych dla rodzin z dziećmi może być inny niż OPS podmiot wyłoniony zgodnie z obowiązującym prawem, w szczególności ustawą Prawo zamówień publicznych.

3.5. Wyboru wykonawcy usług opiekuńczych i specjalistycznych dla rodzin z dziećmi dokonuje OPS, który realizuje zadania z zakresu organizacji pracy z rodziną na terenie danej dzielnicy.

3.6. Procedurę wyboru wykonawcy może przeprowadzić, jeśli to wynika z uregulowań szczególnych, inna uprawniona jednostka pełniąca rolę podmiotu koordynującego świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych dla rodzin z dziećmi²⁴.

3.6.1. OPS planuje liczbę godzin usług opiekuńczych i specjalistycznych na podstawie zdiagnozowanych w środowisku potrzeb i zgłasza do podmiotu koordynującego zapotrzebowanie, w celu oszacowania przez ten podmiot niezbędnego budżetu pozwalającego na właściwą realizację zadania.

3.6.2. Podmiot koordynujący monitoruje liczbę przyznanych i faktycznie zrealizowanych godzin usług na podstawie dokumentacji przekazywanej przez OPS.

3.7. Bezpośrednim wykonawcą usług opiekuńczych jest opiekun(ka).

3.8. Bezpośrednim wykonawcą usług specjalistycznych jest terapeuta(ka).

²⁴ w ramach Projektu „Praski kokon” rolę tę pełni Biuro Pomocy i Projektów Społecznych (PS).

4. Cele i oczekiwane efekty realizacji usług

- 4.1. Celem ogólnym usług opiekuńczych i specjalistycznych dla rodzin z dziećmi jest wspieranie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze.
- 4.2. Realizacja usług opiekuńczych dla rodzin z dziećmi w szczególności ma na celu zaspokajanie występujących w rodzinie określonych potrzeb związanych z wypełnianiem funkcji opiekuńczo-wychowawczej, kompensację społeczną oraz zapobieganie umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej.
- 4.3. Realizacja usług specjalistycznych dla rodzin z dziećmi w szczególności ma na celu zaspokajanie występujących w rodzinie określonych potrzeb związanych z wypełnianiem funkcji opiekuńczo-wychowawczej, kompensację społeczną z oddziaływaniem terapeutycznym, udzielanie pomocy rodzinie we wstępnej identyfikacji problemów dziecka oraz dotarciu do innych specjalistycznych form wsparcia terapeutycznego dla dziecka.
- 4.4. Wsparcia w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych udziela się, gdy z powodu specyficznych ograniczeń nie jest możliwe skorzystanie przez rodzinę ze wsparcia świadczonego z innych źródeł i/lub innych podmiotów.
- 4.5. Założonym efektem realizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych dla rodzin z dziećmi, zgodnie z wypracowanym Standardem, jest zapewnienie rodzinom z dziećmi z różnych dzielnic m.st. Warszawy jednakowych możliwości korzystania z usług, podnoszenie jakości świadczonych usług oraz profesjonalizacja systemu wsparcia rodzin z dziećmi.

5. Odbiorcy usług

- 5.1. Odbiorcami usług opiekuńczych i specjalistycznych dla rodzin z dziećmi są rodziny, mieszkańcy danej dzielnicy m.st. Warszawy, korzystające ze specjalistycznego wsparcia udzielanego przez OPS z powodu trudności opiekuńczo-wychowawczych.
- 5.2. Odbiorcami usług opiekuńczych dla rodzin z dziećmi są te rodziny z dziećmi, w których wystąpiła sytuacja kryzysowa.
- 5.3. Odbiorcami usług specjalistycznych dla rodzin z dziećmi są rodziny z dziećmi o specjalnych potrzebach wynikających z zaburzeń rozwojowych.
- 5.4. Odbiorcami bezpośrednimi usług opiekuńczych i specjalistycznych są rodziny z dziećmi, dzieci z rodzin objętych wsparciem z powodu trudności opiekuńczo-wychowawczych.
- 5.5. OPS właściwy ze względu na miejsce zamieszkania lub pobytu odbiorcy usług przyznaje pomoc w formie usług opiekuńczych i/lub specjalistycznych usług dla rodzin z dziećmi, zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi, w szczególności

przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

- 5.6. Usługi realizowane są na wniosek (ustny lub pisemny) rodziny z dziećmi, po rekomendacji osoby pracującej z rodziną (np. asystenta rodziny/pracownika socjalnego).

6. Dokumentacja organizowania i świadczenia usług

- 6.1. *Karta zgłoszenia rodziny do objęcia wsparciem w formie usług opiekuńczych/ usług specjalistycznych dla rodzin z dziećmi* - wniosek pracownika OPS o udzielenie wsparcia w formie usług opiekuńczych/ specjalistycznych dla rodzin z dziećmi (Załącznik nr 1).
- 6.2. *Indywidualny zakres usług opiekuńczych/ usług specjalistycznych dla rodzin z dziećmi* - informacja OPS o przyznaniu wsparcia (Załącznik nr 2).
- 6.3. *Zlecenie świadczenia usług opiekuńczych/ usług specjalistycznych dla rodzin z dziećmi wykonawcy usługi* – informacja OPS dla wykonawcy usługi (Załącznik nr 3).
- 6.4. *Indywidualny plan pracy z dzieckiem i rodziną* – plan pracy z rodziną w związku ze świadczeniem usług specjalistycznych. Terapeuta prowadzi tzw. indywidualny plan terapeutyczny usługobiorcy – wypełnia go w ciągu miesiąca od daty objęcia podopiecznego opieką i aktualizuje co 3 miesiące (Załącznik nr 4).
- 6.5. *Wykaz czynności wchodzących w skład usług* – materiał pomocniczy dla terapeuty, opracowującego Indywidualny plan pracy z dzieckiem i rodziną (Załącznik nr 4a).
- 6.6. *Karta realizacji usług opiekuńczych/ usług specjalistycznych dla rodzin z dziećmi* - ewidencja zrealizowanych usług przygotowana przez bezpośredniego wykonawcę usług (Załącznik nr 5).
- 6.7. *Sprawozdanie okresowe z realizacji usług specjalistycznych dla rodzin z dziećmi* – miesięczne sprawozdanie z pracy terapeuty (Załącznik nr 6).
- 6.8. *Raport z realizacji usług specjalistycznych dla rodzin z dziećmi* – zbiorcze sprawozdanie z wykonania usług objętych umową (Załącznik nr 7).

7. Procedura przyznawania usług i rozpoczęcia ich świadczenia

- 7.1. Zgłoszenie potrzeby przez rodzinę.
- 7.2. Przyjęcie pisemnego zgłoszenia przez pracownika OPS (koordynatora usług) od pracownika OPS pracującego z rodziną (np. pracownik socjalny/ asystent rodziny), zgodnie z treścią Załącznika nr 1 do Standardu.
- 7.3. Analiza zgłoszenia przez pracownika OPS (koordynatora usług).

- 7.4. Ustalenie indywidualnego zakresu i wymiaru proponowanych usług oraz sporządzenie Załącznika nr 2 do Standardu. Zakres usług ustalany jest przez pracownika socjalnego z udziałem osoby zgłaszającej tj. osoby pracującej z rodziną. Dokument potwierdzający ustalenie indywidualnego zakresu i wymiaru proponowanych usług przygotowuje się w 2 egzemplarzach: po jednym egzemplarzu dla OPS i rodziny objętej wsparciem.
- 7.5. Powiadomienie rodziny o przyznaniu wsparcia i jego zakresie w formie usług opiekuńczych i/lub specjalistycznych przez pracownika współpracującego z rodziną. Rodzic/ opiekun prawny potwierdza zapoznanie się z indywidualnym zakresem usług opiekuńczych/ usług specjalistycznych dla rodzin z dziećmi.
- 7.6. Zlecenie świadczenia usług opiekuńczych/usług specjalistycznych wykonawcy usługi – przekazanie zlecenia świadczenia usług opiekuńczych/ usług specjalistycznych dla rodzin z dziećmi wykonawcy, zgodnie z Załącznikiem nr 3 do Standardu.
- 7.7. Uruchomienie usługi następuje niezwłocznie lub od wnioskowanego terminu.
- 7.8. Proces uruchomienia, świadczenia i rozliczenia usługi opiekuńczej zilustrowano na Załączniku nr 8 do Standardu.
- 7.9. Proces uruchomienia, świadczenia i rozliczenia usługi specjalistycznej zilustrowano na Załączniku nr 9 do Standardu.

8. Raportowanie i rozliczanie usług

- 8.1. Wykonawca prowadzi na bieżąco karty realizacji usług opiekuńczych i/lub specjalistycznych dla każdej rodziny zgodnie ze wzorem stanowiącym Załącznik nr 5 do Standardu.
- 8.2. Terapeuta realizujący usługi specjalistyczne przygotowuje tzw. indywidualny plan terapeutyczny usługobiorcy, zgodnie z załącznikiem nr 3 do Standardu, który wypełnia w ciągu miesiąca od daty rozpoczęcia współpracy z rodziną i aktualizuje go co 3 miesiące. Wykonawca przekazuje OPS plan terapeutyczny w terminie do 7 dni od jego sporządzenia.
- 8.3. W terminie do 5. dnia kalendarzowego każdego miesiąca, wykonawca usług opiekuńczych i usług specjalistycznych przekazuje OPS karty realizacji usług za miesiąc poprzedni. Jeśli dzień przekazania dokumentów przypada w dniu wolnym od pracy, karty należy przekazać w następny roboczy dzień przypadający po tym terminie.
- 8.4. W terminie do 5. dnia kalendarzowego każdego miesiąca, wykonawca usług specjalistycznych przekazuje sprawozdanie okresowe z realizacji usług specjalistycznych dla rodzin z dziećmi, zgodnie z załącznikiem nr 6 do Standardu. Jeśli dzień przekazania dokumentów przypada w dniu wolnym od pracy, sprawozdanie należy przekazać w następny roboczy dzień przypadający po tym terminie.

- 8.5. OPS sprawdza rozliczenie wykonania usług przez wykonawcę za dany miesiąc pod względem merytorycznym. Weryfikuje zgodność zlecenia wykonania usług z kartami realizacji usług i/lub sprawozdaniem okresowym, w tym porównuje liczbę zaplanowanych i zrealizowanych godzin z danymi określonymi w zleceniu, dane opiekuna(ki)/ terapeuty(ki), sprawdza podpisy odbiorcy usług przy zrealizowanych usługach.
- 8.6. Na podstawie zweryfikowanych i potwierdzonych przez OPS dokumentów oraz wystawionej przez wykonawcę faktury/rachunku, OPS dokonuje płatności zgodnie z postanowieniami umowy zawartej z wykonawcą.
- 8.7. Wykonawca usług specjalistycznych składa zbiorcze sprawozdanie z wykonania usług objętych umową w terminie do 5. dnia kalendarzowego od zakończenia umowy w formie raportu z realizacji usług specjalistycznych dla rodzin z dziećmi, zgodnie z Załącznikiem nr 7 do Standardu.
- 8.8. W wypadku, gdy wyboru wykonawcy usług dokonuje inna niż OPS jednostka (podmiot koordynujący świadczenie usług opiekuńczych dla rodzin), wówczas OPS przekazuje zweryfikowane i potwierdzone dokumenty od wykonawcy usług do właściwej jednostki w terminie 7 dni od ich otrzymania od wykonawcy. Na podstawie przekazanych przez OPS zweryfikowanych rozliczeń oraz wystawionej przez wykonawcę faktury/rachunku, uprawniona jednostka dokonuje płatności zgodnie z postanowieniami umowy zawartej z wykonawcą.

9. Kontrola, monitoring i nadzór nad realizacją usług

- 9.1. Odbiorca usług ma prawo wyrażać własne oceny sposobu realizacji i jakości otrzymywanych usług. Opinie te mogą być artykułowane w formie ustnej, pisemnej, telefonicznej lub elektronicznej.
- 9.2. Odbiorca usług ma prawo przekazywania uwag dotyczących jakości świadczonych usług przedstawicielom wykonawcy, OPS, i innych przewidzianych prawem instytucji (w tym złożenia skargi). OPS może uwzględnić zgłaszane przez odbiorców sugestie w zakresie realizacji usług.
- 9.3. Kontrolę, monitoring i nadzór nad realizacją usług realizują zarówno OPS, jak i wykonawca usługi.
- 9.4. Wykonawca usług stosuje wewnętrzne procedury weryfikacji i zapewnienia wysokiej jakości usług, zgodnie z najlepszą praktyką branżową.
- 9.5. Wykonawca usług na bieżąco współpracuje z OPS, informując pisemnie m.in. o potrzebach odbiorcy usług, w zakresie przekraczającym możliwość ich realizacji w ramach świadczonej usługi.

- 9.6. W przypadku wystąpienia sytuacji nietypowej, niepokojącej, kryzysowej, wymagającej podjęcia działań interwencyjnych przez pracowników OPS lub inne służby, wykonawca usługi zobowiązany jest niezwłocznie poinformować o tym OPS oraz sporządzić notatkę, opisując niepokojące zdarzenie lub sytuację.
- 9.7. OPS przeprowadza działania monitorujące i kontrolne niezależnie od wykonawcy, w szczególności w oparciu o dokumentację świadczonych usług.
- 9.8. W uzasadnionych przypadkach działania kontrolne mogą być realizowane w środowisku wspólnie przez pracownika OPS i wykonawcę.
- 9.9. Z uwagi na specyfikę wsparcia, a w szczególności ostatecznych odbiorców usług, działania kontrolne prowadzone w środowisku, w tym szczególnie w formie wizytacji/hospitacji mogą być wykonywane wyłącznie w sytuacjach wyjątkowych.
- 9.10. Wnioski z monitoringu OPS mogą stanowić podstawę do weryfikacji zakresu i wymiaru przyznanych usług oraz ewentualnej aktualizacji programu terapeutycznego w przypadku usług specjalistycznych.

10. Katalog usług opiekuńczych i specjalistycznych

- 10.1. Zakres usług opiekuńczych dla rodzin z dziećmi obejmuje w szczególności:
- 1) sprawowanie opieki nad dziećmi w drodze na zajęcia w placówkach oświaty (przedszkola, szkoły), placówkach opieki lub ochrony zdrowia oraz w drodze powrotnej do domu,
 - 2) sprawowanie opieki nad dziećmi w ich miejscu zamieszkania podczas nieobecności rodziców, w tym organizowanie i prowadzenie zabaw dostosowanych do wieku dzieci, przyczyniających się do ich rozwoju intelektualnego i edukacji,
 - 3) pomoc rodzicom w opiece nad dziećmi w trakcie spacerów i wyjść do różnych instytucji.
- 10.2. Zakres usług specjalistycznych obejmuje w szczególności:
- 1) trening umiejętności samoobsługi, wspomaganie procesu uczenia się,
 - 2) trening umiejętności społecznych,
 - 3) usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu,
 - 4) uzupełnianie procesu terapeutycznego poza miejscem zamieszkania,
 - 5) wstępna diagnoza deficytów.
- 10.3. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne dla rodzin z dziećmi mogą obejmować inne niż wyżej wskazane formy, zgodnie z indywidualnymi potrzebami rodziny.

11. Wymogi dla wykonawcy usług

- 11.1. Wykonawca usług zobowiązany jest do:

- 1) zapewnienia ochrony powierzonych danych, w szczególności danych osobowych związanych z procesem organizacji i świadczenia usług,
 - 2) zapewnienia nieprzerwanego i właściwego pod względem jakości procesu świadczenia usług,
 - 3) bezwarunkowego przyjęcia zlecenia świadczenia usług każdej rodzinie, której ośrodek pomocy społecznej przyznał pomoc w formie usług opiekuńczych i/lub specjalistycznych dla rodzin z dziećmi,
 - 4) podjęcia świadczenia usług opiekuńczych i/lub specjalistycznych u wskazanej przez ośrodek pomocy społecznej rodziny niezwłocznie od chwili otrzymania zlecenia oraz świadczenia usług w wymiarze i zakresie określonym przez ośrodek,
 - 5) niezwłocznego zorganizowania zastępstwa w przypadku braku możliwości świadczenia usług przez osobę dotychczas ją wykonującą,
 - 6) zapewnienia organizacji usług w sposób adekwatny do zapotrzebowania, w szczególności poprzez realizację konkretnych czynności opiekuńczych i/lub terapeutycznych,
 - 7) natychmiastowego i każdorazowego poinformowania pisemnie ośrodka pomocy społecznej o zmianach w harmonogramie świadczenia usług oraz o przyczynie niewykonania usługi,
 - 8) zapewnienia kadry do świadczenia usług, spełniającej określone w punkcie 11.3., 11.4. i 11.5. wymogi,
 - 9) zapoznania kadry świadczącej usługi (w formie pisemnej) z zakresem obowiązków oraz zapoznania opiekuna(ki)/ terapeuty(ki) z indywidualnym zakresem usług opiekuńczych/ specjalistycznych rodziny objętej usługami,
 - 10) zapewnienia kadrze świadczącej usługi opiekuńcze/ specjalistyczne odpowiednich warunków pracy i motywacji do jej świadczenia,
 - 11) dokumentowania procesu świadczenia usług,
 - 12) regularnego monitorowania świadczonych usług,
 - 13) systematycznej współpracy z upoważnionymi pracownikami ośrodka pomocy społecznej, w tym z jednostką nadzorującą realizację usług opiekuńczych i specjalistycznych dla rodzin z dziećmi.
- 11.2. Osoba realizująca usługi opiekuńcze i specjalistyczne zobowiązana jest do:
- 1) świadczenia usług sumiennie i starannie, w wymiarze i zakresie określonym przez ośrodek pomocy społecznej,
 - 2) zachowania tajemnicy służbowej w zakresie informacji uzyskanych na temat rodziny objętej usługami,
 - 3) dbałości o dobro rodziny objętej usługami,
 - 4) przestrzegania zasad współżycia społecznego w kontaktach z rodziną objętą usługami oraz osobami z jej najbliższego otoczenia,

- 5) zawarcia z odbiorcą usługi kontraktu określającego zasady współpracy;
- 6) przestrzegania przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 7) niezwłocznego informowania swojego przełożonego o wszelkich zdarzeniach mogących mieć wpływ na wymiar oraz czas świadczenia usług,
- 8) dokumentowania wykonania czynności opiekuńczych i specjalistycznych,
- 9) przestrzegania drogi służbowej przy załatwianiu wszelkich spraw związanych z wykonywaną pracą,
- 10) ustawicznego podnoszenia wiedzy i doskonalenia umiejętności w wykonywanym zawodzie.

11.3. Wymagania dotyczące koordynatora wykonawcy:

- 1) wykształcenie co najmniej średnie o specjalności medycznej lub społecznej oraz ukończone kursy i szkolenia z zakresu z pracy z rodziną itp.,
- 2) wiedza z zakresu nauk medycznych i społecznych (ukończone kursy, certyfikaty np. pielęgniarstwo, pomoc społeczna, pedagogika),
- 3) co najmniej roczne doświadczenie w pracy na stanowisku koordynatora usług społecznych,
- 4) pełna zdolność do czynności prawnych i korzystania z praw publicznych,
- 5) nie figuruje w rejestrze sprawców przestępstw na tle seksualnym, o którym mowa w Ustawie z dnia 13 maja 2016 r o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym²⁵.

11.4. Wymagania dotyczące osoby angażowanej do świadczenia usług opiekuńczych:

- 1) wykształcenie co najmniej średnie,
- 2) doświadczenie w opiece nad dziećmi zdobyte w placówkach terapeutycznych, socjoterapeutycznych, oświatowych, udzielających pomocy dzieciom,
- 3) pełna zdolność do czynności prawnych i korzystania z praw publicznych,
- 4) nie figuruje w rejestrze sprawców przestępstw na tle seksualnym, o którym mowa w Ustawie z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym.

11.5. Wymagania dotyczące osoby angażowanej do świadczenia usług specjalistycznych:

- 1) wykształcenie wyższe (co najmniej licencjackie) z zakresu nauk medycznych lub społecznych, w szczególności uprawniające do wykonywania zawodu: psychologa, pedagoga, logopedy, terapeuty zajęciowego, pielęgniarki, asystenta osoby niepełnosprawnej, opiekunki środowiskowej, specjalisty w zakresie rehabilitacji medycznej, fizjoterapeuty lub innego zawodu dającego wiedzę i umiejętności pozwalające świadczyć określone specjalistyczne usługi.

²⁵ Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym, tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 405.

- 2) co najmniej roczne doświadczenie zawodowe w charakterze zbieżnym z zakresem usługi specjalistycznej,
- 3) pełna zdolność do czynności prawnych i korzystania z praw publicznych,
- 4) nie figuruje w rejestrze sprawców przestępstw na tle seksualnym, o którym mowa w Ustawie z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym.

**KARTA ZGŁOSZENIA RODZINY DO
OBJĘCIA WSPARCIEM w FORMIE USŁUG OPIEKUŃCZYCH/ USŁUG SPECJALISTYCZNYCH DLA
RODZIN z DZIEĆMI**

1. Imię i nazwisko (rodzic/ opiekun prawny)

.....

2. Dane teleadresowe

Adres zamieszkania:

.....

Adres do korespondencji:

.....

Telefon:

3. Typ rodziny (zaznaczyć właściwe)

- jednopokoleniowa wielopokoleniowa adopcyjna zrekonstruowana niepełna
 wielodzietna pełna konkubinaty inna (jaka?).....

4. Przyczyna zgłoszenia (zaznaczyć właściwe)

- trudności opiekuńczo-wychowawcze
 deficyty poznawcze rodzica
 sytuacja kryzysowa
 długotrwała choroba
 zagrożenie umieszczeniem dziecka/i w pieczy
 brak wsparcia ze strony rodziny/środowiska lokalnego
 niepełnosprawność rodzica
 niepełnosprawność dziecka
 inne (jakie?)

5. Uzasadnienie zgłoszenia

.....
.....
.....
.....
.....

6. Informacje dotyczące dziecka, zgłaszanego do wsparcia:

Imię i nazwisko dziecka:

.....
.....

Wiek dziecka:

.....

Dziecko objęte opieką instytucjonalną (zaznaczyć właściwe):

TAK: żłobek przedszkole szkoła podstawowa

NIE

Informacje dodatkowe (m.in. terapia, schorzenia, specyficzne trudności np. ADHD, Asperger etc.)

.....
.....

7. Rodzaj wnioskowanej usługi (zaznaczyć właściwe)

Usługi opiekuńcze

sprawowanie opieki nad dzieckiem/dziećmi w drodze na zajęcia w placówkach oświaty (przedszkola, szkoły), placówkach opieki lub ochrony zdrowia, placówkach wsparcia dziennego (świetlice) oraz w drodze powrotnej do domu, sprawowanie opieki nad dzieckiem/dziećmi w ich miejscu zamieszkania podczas nieobecności rodziców/opiekunów prawnych, pomoc rodzicom/opiekunom prawnym w opiece nad dzieckiem/dziećmi w trakcie spacerów i wyjść do różnych instytucji, inne (jakie?).....

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w zakresie wspierania rodziny □

trening umiejętności samoobsługi, wspomaganie procesu uczenia się, trening umiejętności społecznych, usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu, uzupełnianie procesu terapeutycznego poza miejscem zamieszkania, wstępną diagnozę deficytów, inne (jakie?)

8. Wymiar i zakres wnioskowanego wsparcia

.....
.....
..

.....
.....

(data, podpis pracownika OPS zgłaszającego
zgłoszenie)

(data, podpis pracownika OPS przyjmującego)

**INDYWIDUALNY ZAKRES USŁUG OPIEKUŃCZYCH/ USŁUG SPECJALISTYCZNYCH DLA RODZIN
z DZIEĆMI**

Dane rodziców/ opiekunów prawnych (imię, nazwisko, adres):

.....

Imię i nazwisko odbiorcy usług - dziecka:

.....

Wymiar wsparcia:

Liczba godzin:

Okres świadczenia usług:

Miejsce realizacji usług:

Szczegółowy zakres usług:

- 1.
- 2.
- 3.

.....

Data/ podpis pracownika OPS

.....

Data/ podpis odbiorcy usługi
(rodzice/ opiekunowie prawni)

Warszawa, dnia:
Ośrodek Pomocy Społecznej
Dzielnicy st. Warszawy
ul.
Warszawa
Tel.:
Fax:

Dane Wykonawcy (firmy)

Adres:

.....

.....

**ZLECENIE USŁUG OPIEKUŃCZYCH/ USŁUG SPECJALISTYCZNYCH
DLA RODZIN z DZIEĆMI**

Usługi świadczone będą w* w okresie od dnia do dnia
..... w wymiarze

Zakres usług według załącznika - **INDYWIDUALNY ZAKRES USŁUG OPIEKUŃCZYCH/ USŁUG
SPECJALISTYCZNYCH DLA RODZIN z DZIEĆMI**

.....

.....

Data/ podpis pracownika OPS

Data/ podpis Wykonawcy

* w miejscu zamieszkania lub w innym wskazanym miejscu – należy uzupełnić

INDYWIDUALNY PLAN PRACY z DZIECKIEM i RODZINĄ NA OKRES

Dane teleadresowe rodziców/ opiekunów prawnych:

.....

Imię i nazwisko odbiorcy usług - dziecka:

.....

Imię i nazwisko terapeuty

.....

Zakres usług

.....

.....

.....

.....

Główne cele pracy terapeutycznej

.....

.....

.....

.....

.....

Planowane oddziaływanie i metody pracy terapeutycznej

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Data/ podpis terapeuty

WYKAZ CZYNNOŚCI WCHODZĄCYCH w SKŁAD USŁUG SPECJALISTYCZNYCH

Materiał pomocniczy dla terapeuty

Uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, w tym zwłaszcza:

1. Poprawa i rozwijanie świadomości własnego ciała poprzez prowadzenie treningów umiejętności samoobsługi w zakresie:
 - sygnalizowania potrzeb,
 - samodzielnego jedzenia,
 - samodzielnego mycia się,
 - samodzielnego ubierania się i rozbierania.
2. Wspomaganie procesu uczenia się poprzez:
 1. rozwijanie świadomości przestrzeni, jakie dziecko otacza i związków z innymi ludźmi,
 2. pobudzanie zmysłów: zapewnienie dziecku poczucia bezpieczeństwa poprzez stymulację prawidłowego rozwoju percepcji w obszarze dotyku, słuchu, smaku i węchu oraz stymulację obniżającą autoagresję,
 3. prowadzenie treningu radzenia sobie ze złością, w przypadku dzieci impulsywnych,
 4. rozwijanie zdolności poprzez zabawę, malowanie, muzykoterapię, artterapię, itp.
 5. porządkowanie dnia, poprzez wprowadzanie (w ustalony z opiekunami sposób) informacji, kolejno po sobie, następujących danego dnia formach aktywności.
3. Trening umiejętności społecznych:
 - kształtowanie pozytywnych relacji osoby wspieranej z najbliższymi, przełamywanie lęku dziecka, poprzez zachęcanie do bliskiego kontaktu fizycznego i utrzymywanie kontaktu wzrokowego,
 - kształtowanie pozytywnych relacji osoby wspieranej z rówieśnikami i innymi osobami dorosłymi, w placówkach wspomagających rozwój dziecka, np. w przedszkolu, szkole, poza domem, w relacjach rówieśniczych,
 - zwiększanie poczucia bezpieczeństwa fizycznego i emocjonalnego dzieci, w trakcie wykonywania ćwiczeń korekcyjnych, poprzez modelowanie odpowiednich zachowań rodziców i opiekunów.
4. Usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu:
 - a) wykonywanie prostych i bezpiecznych ćwiczeń prowadzących do lepszej współpracy obu półkul, praca nad poprawą koncentracji i utrzymywania kontaktu wzrokowego, usprawnianie funkcji słuchowych wzrokowych, dotykowych oraz ich integracja (integracja sensoryczno – motoryczna),
 - b) motywowanie do komunikacji werbalnej,
 - c) nauka alternatywnego (pozawerbalnego) sposobu komunikowania,
 - d) logopedia, neurologopedia,
 - e) usprawnianie motoryki ciała (poznanie i rozumienie własnego ciała), ćwiczenia oddechowe.
5. Uzupełnianie procesu terapeutycznego poza miejscem zamieszkania:
 - a) współpraca ze specjalistami w zakresie wspierania psychologiczno – pedagogicznego i edukacyjno – terapeutycznego, zmierzającego do wielostronnej aktywizacji osoby korzystającej z usług,
 - b) asystowanie w sytuacjach, gdzie jest to niezbędne, w celu zintensyfikowania procesu terapeutycznego,
 - c) współpraca z rodzicami bądź opiekunami prawnymi- nauka kształtowania odpowiednich postaw wobec dziecka, edukowanie rodziców bądź opiekunów prawnych w zakresie rozwoju dziecka oraz przekazywanie wiedzy na temat możliwości, trudności i potrzeb wynikających ze

schorzenia.

KARTA REALIZACJI USŁUG OPIEKUŃCZYCH/ USŁUG SPECJALISTYCZNYCH DLA RODZIN z DZIEĆMI

Nazwa wykonawcy						
Imię i nazwisko osoby świadczącej usługi						
Dane teleadresowe rodziców/ opiekunów prawnych						
Imię i nazwisko odbiorcy usług - dziecka						
Rok:			Miesiąc:			
Usługi przyznane w wymiarze:						
Dzień miesiąca	Czas pracy		Liczba godzin wykonanych	Podpis rodzica/ opiekuna prawnego	Podpis opiekuna/ opiekunki/ terapeuty/ terapeutki	Uwagi
	od godz.	do godz.				
1.						
2.						
3.						
...						
...						
SUMA						

Potwierdzam

Zatwierdzam

.....

Data/ podpis Koordynatora Wykonawcy
pracownika OPS

.....

Data/ podpis

**SPRAWOZDANIE OKRESOWE z REALIZACJI
USŁUG SPECJALISTYCZNYCH DLA RODZIN z DZIEĆMI**

Nazwa wykonawcy	
Imię i nazwisko osoby świadczącej usługi	
Dane teleadresowe rodziców/ opiekunów prawnych	
Imię i nazwisko odbiorcy usług - dziecka	
Rok:	Miesiąc:
Usługi przyznane w wymiarze:	
Liczba godzin usług zrealizowanych (w tym: częstotliwość wizyt w tygodniu):	
Ocena ogólna realizacji planu terapeutycznego	
Działania podejmowane we współpracy z rodzicem/opiekunem prawnym	
Ocena współpracy opiekunów z terapeutą	
Trudności i problemy w realizacji usług specjalistycznych	
Pozostałe uwagi (np. wskazania dla pracownika socjalnego, rekomendacje dot. miejsca świadczenia usługi etc.)	

.....
Data/ podpis terapeuty

Zatwierdzam

.....
Data/ podpis Koordynatora Wykonawcy

RAPORT z REALIZACJI USŁUG SPECJALISTYCZNYCH w ROKU

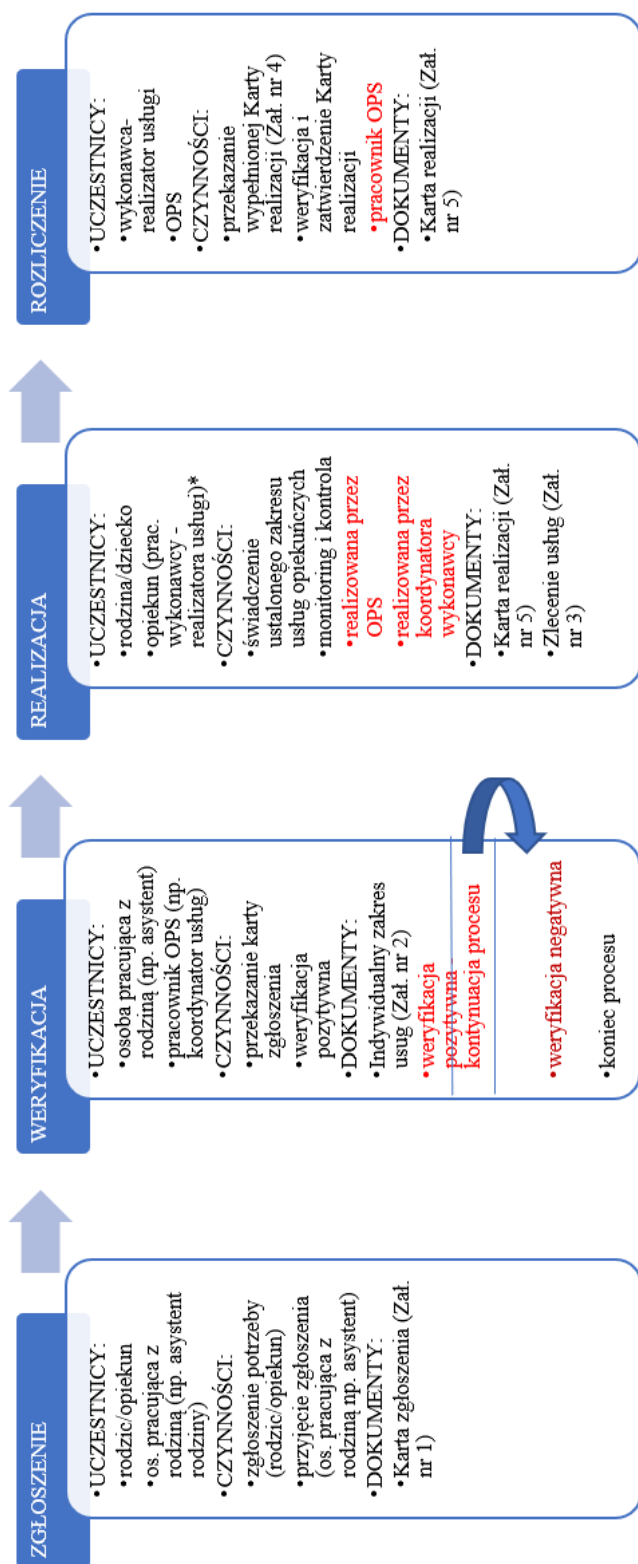
Nazwa Wykonawcy:	
Liczba odbiorców usług	
łączny wymiar przyznanych usług	
Liczba zrealizowanych godzin usług	
Ocena ogólna realizacji planu terapeutycznego	
Działania podejmowane we współpracy z rodzicami/opiekunami prawnymi	
Ocena współpracy rodziców/ opiekunów prawnych z terapeutą	
Trudności i problemy w realizacji usług specjalistycznych	
Pozostałe uwagi	

.....
Data/ podpis terapeuty

Zatwierdzam

.....
Data/ podpis Koordynatora Wykonawcy

Załącznik nr 8

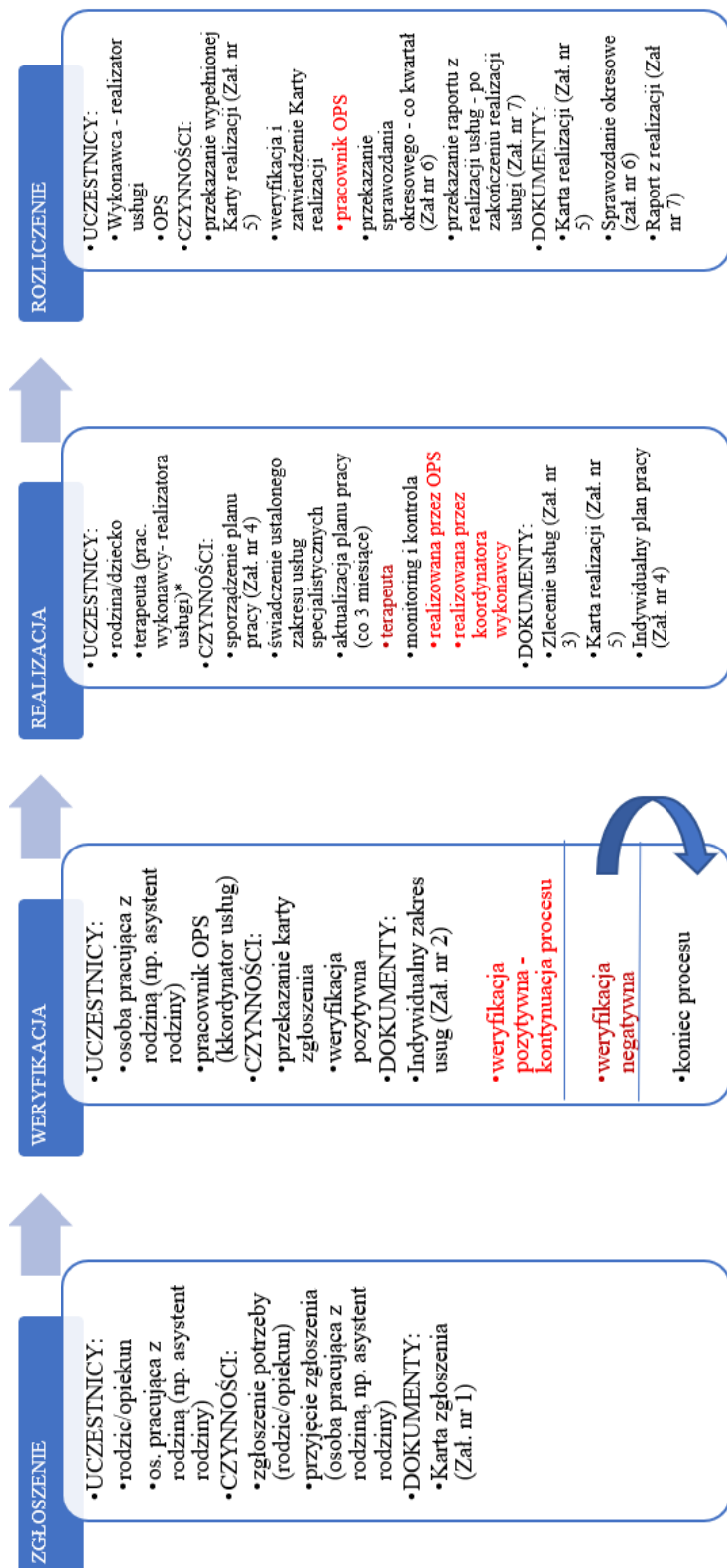

* wyloniony w formie postępowania o zamówienie publiczne

Proces uruchomienia, świadczenia i rozliczenia usługi opiekuńczej

Załącznik nr 9

Proces uruchomienia, świadczenia i rozliczenia usługi specjalistycznej

* wyróżniony w formie postępowania o zamówienie publiczne

